БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

НОЯБРЬ 27
понедельник
1939 он
№ 273 (2973)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ hУНГАЛТАНУУДЫЕ АЖАХЫН ШЭНЭНҮҮД АМЖАЛТАНУУДААР ТЭМДЭГЛЭЕ

hунгуулиин кампани болбол хэдэн миллион зониие гүрэнэй байгуулгада хандуулна, тэдэниие эмхидхэнэ, ажалшадай тон олон янзын слойнуудта политическэ активностиин ургалтые үүсхэнэ, нийтэ-гүрэнэй политикын шухала асуудалнуудта тэдэнэй анхаралые хандуулана. «hунгуулиин кампани болбол,—нүхэр М. И. Калинин хэлэнэ,—өөрынгөө үдэр бүриин, будничнэ хүдэлмэридэ ябадаг хүн бүхэниие үргэнэ, hунгуулиин кампани хадаа тэрээниие дээшэнь болгоно. hунгуулиин кампани хадаа рядовой хүн бүриие, тэрэ хүнэй ухаае интенсивнээр, хурдаар хүдэлмэрилэхыень баалана. Хүн бүхэн хадаа өөрэйгөө рядовой хүн би гэжэ мэдэрнэгүй, харин революци ниие арминин боец би гэжэ өөрэйгөө мэдэрнэ, энэ моментдо агууехэ Советскэ Союзай бүхы хүнзонтой иланга бэхи холбоотойб гэжэ өөрэйгөө мэдэрнэ».

Энэ нангин ба агууехэ мэдэрэл болбол өөрынгөө ажалай фронт дээрэ шэнэ амжалтануудые туйлаха ба тэрээгээрээ социалистическэ байгуулгын бүхы фронтнууд дээрэ манай дабхилгые түргэдхэхэ гэhэн эрмэлзэлгые советскэ хүндэ түрүүлнэ. Тиимэhээ, hунгалтын урда тээхи хэдэн мянгаад суглаанууд дээрэ гансал зарим хүдэлмэришэд, колхознигууд, колхозницанууд, специалистнууд, служащинууд бэшэ, харин предприятинуудай бүхэли коллективүүд, колхозууд болбол гүрэнэй планнуудые үлүүлэн дүүргэлгые туйлаха хүсэл тухайгаа мэдүүлhэниинь, Сталинска Гурбадахи Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида шэнэ нэмэлтэ уялгануудые бэедээ абаhаниинь гайхалтай бэшэ.

Эдэ уялганууд хэр дүүргэгдэбэ гэжэ харуулаhан, үсөөн бэшэ фактнуудые харуулажа болохо байна.

Үйлэдбэриин ехэ дэбжэлтэ тухай залуу ленинградска суднобарилгашадай инициатива хэлэнэ. Советскэ Союзай бүхы залуушуудта эдэнэй хандалгань мүнөөдэр «Правдада» толилогдобо. Комсомольцууд, залуушууд хадаа С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ суднобайгуулгын заводоор дүүргэгдэжэ байгаа, гүрэнэй зарим шухала захяануудые болзорhоонь урид дүүргэлгэдэ өөhэдынгөө энергичнэ хүдэлмэрёөр туhалаа. Жэлэйгээ программые болзорhоонь урда, декабриин 12 болтор дүүргэхэ гэжэ, залуу стахановцууд дурадхал оруулаа, энэнь заводой бүхы коллективээр дэмжэгдэбэ. Мүнөө эдэнэр болбол hунгалтатай дашарамдуулан, шэнэ уялгануудые бэедээ абабад: комсомолой шефээ абаhан гурбан объектнүүд дээрэ специальна даабаринуудые декабриин 24 болтор, болзорhоонь урид дүүргэхэ, голодоho үсөөдхэхэ, стахановска hургуулинуудые эмхидхэхэ, олонстаногтоной тоое хоёр дахин олон болгохо, професснүүдые зохилдуулан нэгэдхэхын тулада зуун басагадые түргэн операцида бэлэдхэхэ, хоёр зуун хүнүүдые хоёрдохи специальностьтай болгон hургаха, электроэнерги, түлишэ экономилолгые туйлаха г. м. Эхэ оронойгоо шаг туhада үшөө бүри hайнаар, бүри бүтөөсэтэйгөөр хүдэлмэрилэхэ оролдолгоор дүүрэнхэй залуу суднобайгуулагшад бүхы залуушуудта уряал хэнэ:

— hунгалтануудай үдэрые үйлэдбэриин шэнэ илалтануудаар угтае! Хэдэн зуугаад мянган тонн булад, шэрэм, прокат, шугуу нүүрhэ, хэдэн арбаад турбинануудые, хэдэн колонно тракторнуудые планhаа үлүүлэн орондоо угтае! Үргэн хэрэглэлгын товарнуудые ехээр гаргая! 1940 ондо колхозно поленууд дээрэ үндэр, Сталинска ургаса хангая!

Энэ уряалай бодото характер хадаа советскэ хүнүүдые, бүхы гүрэнэй, бүхы обществын энхэ жана тухай тэдэнэй оролдолгонуудые харуулана. Ленинградай залуушуудай хандалга болбол ажахын хүдэлмэридэ комсомолой анхаралые шангадхалгада туhалаха, үйлэдбэриин ажабайдалда залуушуудай бүри олоороо хабаадалгада туhалхаhаа гадна, мүн бүхы хүдэлмэришэд колхознигууд ба интеллигенцеэр hайшаагдан угтагдаха байна. Социалистическэ соревнованиин историдо комсомольцууд гайхамшаг үүргэ дүүргэhэн байна. Мүнөө, хэроээ комсомольцууд—партиин туhалагшад—завод бүридэ, колхоз бүридэ, учреждени бүридэ, hургуули бүридэ өөhэдынгөө творческо инициативые гаргаа hаа, тэдэнэр болбол өөhэдөө ехэ юумэ хэжэ, гурбадахи табанжэлэй хоёрдохи жэлэй планиие дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмэсэлдэ бусадые дахуулан, Соведүүдтэ hунгалтануудай үдэрые үйлэдбэриин амжалтануудаар угтажа шадаха байна.

Район, город, область, хизаар, республикын урда байгаа ажахын-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ массые мобилизацилга,—энэ хадаа одооной hунгуулиин кампанида партиин организацинууд бүриин урда, ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй табиhан, шухалын шухала эрэлтэнүүдэй нэгэн мүн.

Мүнөө партийна организацинууд hунгуулиин кампанида ехэ хүсэнүүдээ үгэнэ. hунгуулиин кампани хадаа энээниие эрэдэгшье байна. Нютагуудахи Соведүүдтэ достойно, Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ преданнэ хүнүүдые дэбшүүлгые хангаха хэрэгтэй. hунгуулиин законуудтай хүсэд зохилдуулан, тэрээниие бааханшье хазагайруулангүйгөөр hунгалтануудые үнгэрэлгы туйлаха хэрэгтэй. Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй блогой түлөө агитациие үргэн масштабаар эмхидхэхэ шухала. Большевистскэ хүтэлбэриин искусство хадаа бүхы бусад хүдэлмэринүүдтээ—партийна, гүрэнэй, ажахын хүдэлмэринүүдтэ бааханшье hуларал тохёолдуулангүйгөөр, эдэ бүхы зорилгонуудые дүүргэлгы шадамгайгаар зохилдуулан ябуулгада байна.

Жэшээлхэдэ, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй гү,али хүдөө ажахын машинанууд ба зэр зэбсэгүүдые ремонтолгын, түлишэ бэлэдхэлгын г.м. хүдэлмэринүүдые «саг зуура», «hунгуулиин кампаниин hүүл болотор» хойшолуулга хадаа тон уймар ябадал байхаhаа гадна, хоротой болохо байна. Теэд, зарим газарнуудта, партиин райкомууд болбол hунгалтада бэлэдхэл яашагүй шухала хэрэг гээшэ гээд, ажахын текущи хэрэгүүдые шиидхэлгэ хадаа hунгалтануудта бэлэдхэлэй таhарашагүй хубинь байhые мартажа, эдэ хэрэгүүдые хойшонь гаргадаг байна.

1939 оной эсэс болтор hараhаа үлүүхэн үлөө. Арадай ажахын жэлэй планиие дүүргэлгын тон боевой үдэрнүүд эхилээ. Орон хадаа түлишэ, металл, электроэнерги, машина, үргэн хэрэглэлэй товарнуудта, улам ургажа байгаа тон ехэ эрэлтэнүүдые хэнэ. Мүнөө деревнидэ—малажалай талаар ба хабарта саг соогоо бэлэдхэлэй талаар ехэ хүдэлмэри байна.

Саашань—сахарна ба консервнэ заводуудай сезон эхилээ. Намарүбэлэй модобэлэдхэл эхилэбэ. Эдэ бүхэн хадаа туйлай ехэ ажал эрэдэг, мүн hунгалтануудта бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэй зэргэшэнэ. Ганса үгөөр хэлэхэдэ, нүхэр Сталинай хэлэhэн ёhоор,—бидэндэ, большевигүүдтэ, «хүдэлмэринүүдhээ амамнай дүүрэн».

Большевистскэ партийна организаци бүхэн хадаа үргэн массада түшэглэн ябажа, эдэбүхы ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада, hунгуулиин кампаняар үүсхэгдэhэн туйлай ехэ ажалай дээшэлэлые хэрэглэн, энэ хүдэлмэриие шадамгайгаар дүүргэхэ ёhотой.

hунгалтанууд болбол коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогто шэнэ илалтануудые асараха ёhотой. Социалистическэ байгуулалтын бүхы фронтнууд дээрэ шэнэ амжалтануудаар энэ илалтые шэмээ!

(«Правдын» түрүү бэшэгhээ).

Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Туркменскэ ССР-эй СНК-дэ. Туркменистанай КП (б)-эйн ЦК-дэ

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет болбол Туркменскэ ССР-эй тогтоhоор 15 жэл болоhонтой дашарамдуулан, Туркменскэ Советскэ Социалистическэ республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциие амаршалана.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, туркменскэ арад болбол баинууд, хаанууд, эмирнүүд ба царска чиновнигуудаар дарагдажа байhан, урдын даралагданги, гээгдэнги царска колониие социалистическэ республика болгон байгуулаба. Республикын эмхидэhэнhээ хойшо үнгэрэhэн 15 жэл соо, советскэ Туркменистанай хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци болбол, бүхы советскэ арадай ахадүүгэй туhаламжаар, социалистическэ байгуулалтын бүхы hалбаринууд дээрэ ехэнүүд амжалтануудые туйлаа.

Богонихон сагай торшо соо промышленностиин хэдэн hалбаринууд байгуулагдаа, томо механическэ шэлэй завод, Кара-Богаз-Голдо химическэ комбинат, нефтяной промысла, Кара-Кумахда серын завод г.м. баригдаба.

Республикын хүдөө ажахынь ургажа, одооной томо колхозно механизированно ажахы болобо. Ирригационно система байгуулагдаа. Туркменистанай колхознигууд болбол hүүлэй 5 жэл соо хүбэнгэй ургасые хоёр дахин шахуу ехэдхэжэ, хүбэнгэй үндэр ургасануудые туйлаа.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ хүнзонойнь 0,7 процент үзэгбэшэг мэдэхэ байhан орондо—советскэ национальна туркменскэ культура hалбараа, шэнэ, арадай интеллигенциин кадрнууд ургаа, хүнзонойнь 80 процент үзэгбэшэг мэдэхэ болоо.

Советскэ Туркменистанай хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци хадаа сүлөөтэ туркменскэ арадые байнуудай, хаануудай ба капиталистнуудай даралалтада дахин оруулахые hэдэлэн империализмын троцкистско-бухаринска агентнүүд ба буржуазна националистнуудай хорото уурхайе, большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро бутасохижо, эдэ амжалтануудые туйлаhан байна.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол, туркменскэ арад хадаа Советскэ Союзай бүхы арадуудтай ахадүүгэй барисаатайгаар ябажа, Туркменскэ ССР-эй ба Советскэ Союзай хүсэшадалые эсэшэ сусарашагүйгөөр, большевистскээр улам бүхэжүүлхэ байна гэжэ хүсэд найдабаря мэдүүлнэ.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет.
ВКП (б)-эйн Центральна Комитет.

ТУРКМЕНСКЭ ССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

ХИВАЛИ БАБАЕВТА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Туркменскэ ССР-эй тогтоhоор 15 жэл болоhонойнь алдарта ойтой дашарамдуулан, Советскэ Туркмениин хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци ба бүхы ажалшадые амаршалана.

Помещигүүд ба капиталистнүүдай господствые үгыхэhэн, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци болбол богоолшололго ба национальна даралалтын гэнжэhээ туркменскэ арадые хэтэдэнь сүлөөлөө.

Эхэ оронoй изменнигүүд—троцкистско-бухаринска ба буржуазна-националистическэ элементнүүдтэй тэмэсэлдэ, ленинскэ-сталинска национальна политикые шууд ябуулаhанай үндэhэ hуури дээрэ туркменскэ арад болбол Ленин-Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, союзна республикануудай ахадүүгэй туhаламжын ашаар, политическэ, ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы hалбаринуудта шиидхэхы амжалтанүүдые туйлаhан байна.

Томо промышленно предприятинууд байгуулагданхай, колхозно хүдөө ажахы механизировалагданхай, тэдэнэй культурна хэмжээ улам бүри дээшээ боложо байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол, Туркмениин ажалшад хадаа Сталинска Конституциин туг доро, СССР-эй бүхы арадуудтай ахадүүгэй барисаатайгаар ябажа, коммунизмын саашанхи шэнэ илалтануud тээшэ зорихо гэhэн хүсэд найдабари үзүүлнэ.

М. Калинин.
А. Горкин.

Түмэр замуудай, метрогой, харгы замай Наркомадай центральна аппарадай, заводуудай, барилгануудай, hуралсалай заведенинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые, научна хүдэлмэрилэгшэдые, изобретательнуудые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указуудаар, Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдагшад:

Түмэрзамай транспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ гайхамшаг амжалтануудые туйлаhанай ба образцово социалистическэ ажалые харуулаhанайнь түлөө Урда-Донецкэ, Октябрьска, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Закавказска, Хойто-Донецкэ, Кировскэ, Сталинска, Западна, Ленинскэ, Дальна-Восточно, Приморскэ ба Орджоникидзевскэ харгынуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Хүдэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэ амжалтануудые туйлаhанай ба правительствын специальна даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэhэнэй түлөө В. М. Молотовай нэрэмжэтэ, Московско-Киевскэ, Юго-Западна, Белорусска, Амурска, Калининска, Южна, Одесскэ, Зүүн-Сибирскэ ба Окружной харгынуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Түмэр харгынуудай хүдэлмэриие hайжаруулаха хэрэгтэ амжалтануудые туйлаhанай ба түмэрзамай шэрэлгээр гүрэнэй даабаринуудые дүүргэhэнэй түлөө Красноярска, Туркестано-Сибирскэ, К. Е. Ворошиловай нэрэмжэтэ, Ташкентско-Ашхабадска, Ярославска, Московско-Донбасска, Оренбургска, Пензенскэ, В. В. Куйбышевэй нэрэмжэтэ харгынуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Образцово хүдэлмэриин түлөө Томско, Юго-Восточно, Сталинградска, Омско, Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ, Горьковско, Южно-Уральска, Казанска, Пермьскэ, Севернэ, Рязано-Уральска харгынуудай эрхим хүдэлмэрилэгшэд.

Түмэрзамай транспортын саашанхи хүгжэлтые хангаhанай ба транспортна ажалай хүтэлбэрилгые hайжаруулhанай түлөө Замхарилсаанай Наркомадай центральна аппарадай хүдэлмэрилэгшэд Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Хүнзониие пассажирска шэрэлгээр хангаха хэрэгтэ образцово хүдэлмэриин түлөө, Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ Московско метрополитенэй хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба.

Үйлэдбэриин даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэhэнэй ба энээнтэй хамта социалистическэ ажалай эрхим жэшээнүүдые харуулаhанай түлөө Замхарилсаанай Наркомадай (НКПС) хүдэлмэрилэгшэд ба түмэрзамай барилгаар гүрэнэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэhэнэй ба хүдэлмэридөө жэшээ харуулаhанай түлөө түмэрзамай транспортын барилгашад шагнагдаба.

Изобрелательство ба шэнэ техникые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ творческо инициатива гаргаhанай түлөө түмэрзамай транспортын хэдэн изобретательнууд шагнагдаба.

Мүн, түмэрзамай кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ габияа гаргаhанай ба научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин түлөө НКПС-эй hуралсалай заведенинүүд ба научно-шэнжэлэлгын институдуудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указаар шагнагдаба.

Хамта 3064 хүн шагнагдаба. Тэдээнэй 206 хүн Ленинэй орденоор, 381 хүн «Ажалай Улаан Тугай» орденуудаар, 599 хүн «Хүндын Тэмдэгэй» орденуудаар, 834 хүн «Ажалай доблестиин түлөө» медальнуудаар, 1044 хүн «Ажалай отличиин түлөө» медальнуудаар.

43 түмэрзамуудhаа 2374 хүн, метроhоо—71, НКПС-эй, центральна аппаратhаа—115, транспортын заводуудhаа—204, hуралсалай ба научна учреждениүүдhээ—57, изобретательнууд—40, түмэрзамай барилгаhаа—203 хүнүүд шагнагдаба.

Түмэрзамай шагнагдаhан хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүтэлбэрилхы дээдэ составай 305 хүн, дунда составай 534 хүн, хүдэлмэришэд—1315 хүн. Шагнагдагшадай дунда 911 паровознигууд (тэдэнэй дунда 538 машинистнууд ба машинистнуудай туhалагшад), 538 движенцэнүүд, 193 путейцүүд, 156 вагоннигууд.

Бүхы шагнагдагшадай список «Гудок» газедтэ толилогдохо.

Энэ шагналга болбол социалистическэ транспортын шэнэ амжалтануудай гэршэ, арадай ажахын шухала hалбариин хүдэлмэрилэгшэдтэ парти ба правительствын анхарал ба оролдолгын гэршэнь болоно. Түмэрзамайхидай арми болбол үйлэдбэриин шэнэ дээшэлэлээр, гурбадахи сталинска табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие саашадань дэлгэрүүлгээр энэ дээдэ шагналнуудые харюулаха байна.

(ТАСС).

Туркменскэ ССР-эй хүдөөажахын түрүү хүнүүдые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указаар, хүдөөажахыда гайхамшаг амжалтануудые туйлаhанай ба хүдөөажахын гол шухала хүдэлмэринүүдэй, илангаяа хүбэнгэй ба малажалай планиие үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө, Туркменскэ ССР-эй хүдөөажахын 254 түрүүшүүл ССР Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Ленинэй орденоор шагнагдагшад: А. С. Акмаев—Туркмениин КП(б)-эйн Керкинскэ окружкомой секретарь, М. Берды—1938 ондо СТЗ трактораар нэгэ мянган гектар хахалhан, Марыйска МТС-эй тракторист, Алла Берды Бердыев—Туркмениин КП(б)-эйн ЦК-гэй хоёрдохи секретарь, Каралак Т.—Сталинска районой «Дейхан Бирлешик» колхозой түрүүлэгшэ, Худайбергенов А.—Туркменскэ ССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ ба бусадууд.

«Ажалай Улаан тугай» орденоор 40 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда: Бабаев Х.—Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ, Глазунов А.Н.—Туркменскэ ССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшые орологшо, Ата Аман Дурбыев—Туркмениин ЛКСМ эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, С. Д. Ионычев—Туркмениин КП(б)-эйн ЦК-гэй гурбадахи секретарь, Мухадов М.—Туркмениин КП(б)-эйн ЦК-гэй хүдөө ажахын таhагые эрхилэгшэ, Хаилижанов М.—1939 ондо СТЗ трактораар 817 гектар хахалhан, Куня-Ургенческэ МТС-эй тракторист, А. К. Мамед Сарыев—Туркменскэ ССР-эй газартаряалангай Нарком, Сейд-Кулиева Огуль Мурад—Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшые орологшо ба бусадууд.

«Хүндын тэмдэгэй» орденоор 53 хүн, «Ажалай доблестиин түлөө» медаляар 65 хүн, «Ажалай отличиин түлөө» медаляар 75 хүн шагнагдаhан байна. (ТАСС).

hаяхан, Бурстройтрестын коллективэй hунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Эндэ Горсоведэй депутадуудта кандидадуудаар И.Ф. Чукарев, А.М. Жданов; Центральна Райсоведэй депутадуудта кандидадуудаар А. Е. Житких, А. Х. Хамнаев дэбжүүлэгдэбэд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Суглаанай зал соо, гэрэй эзэд-эхэнэрнүүд.

(Пестеревэй фото).

Нютагууддахи Соведүүдтэ арадай эрхим хүбүүд, басагадые һунгае!

Депутадуудта кандидадуудые регистрацилга

Зангарайн аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ дүүрэә. Аймаг доторхи түрүү хүнүүд—агуухэ партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ преданнэ, коммунистнууд ба партиинэбэшэ большевигууд депутадуудта кандидадууд болгогдон дэбжүүлэгдэә.

Хамтадаа 31 хүнүүд, тодорхойлон хэлэбэл, 7 колхознигууд-стахановнууд, 2 хүдэлмэришэд, 3 багшанар-ордентод ба бусад. Бүхы кандидадуудай 21 хүнүүдынь большевистскэ партиин членүүд ба кандидадууд, Ленинскэ-Сталинска комсомолой членүүд—3 хүн.

Дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые регистрацилга ноябриин 19-дэ дүүрэә. Партиин райкомой секретарь нүхэр И. Е. Фомин болбол Ново-Брянска һунгуулиин №3 окружной комиссар, нүх. Боеводов (модобэлэдхэлэй механизированно пунктын директор) һунгуулиин №8 окружной комиссар регистрацилагдаба.

Месенин.

КЯХТЫН ИНТЕЛЛИГЕНТНҮҮДЭЙ, ҺУНГУУЛИИН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААН

Урдань Кяхта город хадаа гансахан лэ тэнэг купецүүдэй үүр байһанаа, Советскэ засагай тогтоһоор, илангаяа Сталинска табанжэлнүүдэй торшо дотор һургуулинуудай, советскэ интеллигенциин город болоһон байна. Эндэ нэгэ ВУЗ, хоёр техникум ба нэгэ областной политпросвет һургуули бии.

Кяхтын интеллигентнүүд һунгуулиин кампанида активнаар оролсоо. Нютагууддахи Соведүүдэй депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн 277 кандидадуудай нилээд олон түлөөлэгшэдэнь интеллигентнүүд байна.

Ноябриин 19-дэ Кяхтын хүсэдбэшэ дунда һургуулиин коллектив болбол 45 жэлэй торшо соо һургагшаар хүдэлмэрилһэн, республикын габьяата һургагша Капустиние Горсоведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлһэн байна. Капустин болбол залуушуудые коммунистическэ хүмүүжүүлгын хэрэгтэ бүхы хүсөө үгэһэн, Эхэ орной үнэн патриот мүн.

Һургагшанар, врачууд, агрономууд, зоотехнигүүд болбол тон олоороо найдалгата нюурнуудаар, агитаторнууд ба пропагандистнуудаар хүдэлмэрилнэ. Аймагай тэгээрэлэй таһагай агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь Малышевский) һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Коллективтэнь 9 агитаторнууд бии. Агитаторнуудань занятяа эрхим бэлэдхэлтэйгээр, ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Эдэнэр болбол һунгуулиин хоёр округые даажа абанхай.

Ноябриин 18-да городой интеллигентнүүдэй суглаан дээрэ партиин айкомой секретарь нүх. Шагланов болбол һунгуулиин кампаниин зорилго тухай доклад хэбэ. Тус суглаанда 400 шахуу хүн хабаадаһан байна. ВКП(б)-эйн обкомой секретарь нүх. Бирюков, Лагушкин, Плюснина, партиин айкомой секретарь нүх. Леликов ба Капустин гэгшэд выступалба.

Дунда һургуулиин һургагша нүх. Мадасов болбол агитатораар хүдэлмэрилжэ байха зуураа, даажа абаһан участогайгаа һунгагшадые занятидань 100 процент хабаадуулһан тухайгаа, агитационно хүдэлмэри ямар методээр ябуулдаг тухайгаа дэлгэрэнгыгөөр выступалба. Мадасов хадаа участогайгаа һунгагшадта, һунгуулиин закон, уласхоорондын байдал тушаа асуудалнуудые дэлгэрэнгыгөөр хэлэжэ үгэдэг ба занятида ябаха аргагүй һунгагшадай байрануудтань ошожо хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Мадасовта адали общественнигүүд—багшанар олон: Резчикова, Иванова, Куликова гэгшэд һунгуулиин участогуудта, Конституци ба һунгалтын положени тушаа, богонихон болзор соо хүн бүхэнэй арба гаран занятинуудые үнгэргэһэн байха юм.

Райисполкомой түрүүлэгшэ нүхэр Лагушкин выступалхадаа, советскэ интеллигентын үйлэдбэриин активностиин ургалта тухай жэшээнүүдые харуулаа. Зоотехнигүүд болбол олонстаногууд дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй инициативые хаһан абажа, малажалай хүдэлмэришэдэй дунда, стахановска хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ хүтэлбэрилнэ.

Суглаан болбол политпросвет һургуули ба хүдөөажахын техникумэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа һунгалтадаа таһараагүй байһан ба агитационно-массова хүдэлмэри муусаар ябуулдаг тухайнь эрид критиковалаба.

Кяхтын интеллигентнүүд болбол Улан-Удынхидэй уряае халуунаар угтажа, һунгалтын урда тээхи үдэрнүүдтэ Кяхта городые культура ба ажахын талаар, түрүү аймаг болгохо уялга абаһан байна.

Баир Ангаров.

Погранична колхозой кандидадууд

Энгельсэй нэрэмжэтэ пограничнэ колхоз болбол Кяхтын районой Большелугска сельсоведэй депутадуудта өөһэдынгөө кандидадуудые дэбжүүлбэ. Һунгалтын урда тээхи суглаанда 220 хүн хабаадаһан байна. Колхоздонь сомоной Соведтэ һунгаха һунгуулиин 7 округууд ба аймагай Соведтэ һунгаха нэгэ округ бии. Хамтадаа найман окружной ба нэгэ участково комиссинуудта 43 түрүү колхознигууд, активистнууд ба хүдөөгэй интеллигентнүүд хүдэлмэрилдэг. Арадай хэрэгэй түлөө тэмэсэлдэ ургаһан достойно, эрхим хүнүүд депутадуудта кандидат болгогдон дэбжүүлэгдэбэ.

Урдань батрачка ябаһан, мүнөө колхозой полеводческо бригадын бригадир, 24 наһатай комсомолка нүх. Пурба Жигжитова Сельсоведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ. Тэрээнэй һүүлээр, һаалишадай бригадир, партиин членэй кандидат, 37 наһатай Цырема Хандажаповна Мункоева дэбжүүлэгдэһэн байна. Кандидадуудайнь дунда колхозойнь дүрбэн бригадирнууд, тэдэнэй тоодо бригадирнуудаар хүдэлмэрилдэг гурбан эхэнэрнүүд бии.

Нүх. Доктоев Даши хадаа колхозойгоо түрүүлэгшэ нүх. Доржи Цыденжаповые Сельсоведэй депутадуудта, долоодохи округһоо кандидат болгон дэбжүүлхэ зуураа, хэлэбэ: «Нүхэр Цыденжапов болбол колхозоо бэхижүүлхын түлөө большевистскээр хүдэлмэрилөө; манай колхоздо ажалай дисциплина һайнаар табигданхай; мүнөө лодырьнууд үгы болонхой.

Колхозой малай тоонь ехээр нэмээ. Колхоз хадаа мориной тон ехэ фермэтэй. 1815 гектар тараа таридаг, 7670 толгой малтай, 5 автомашинатай. Колхозно үйлэдбэриие зүбөөр хүтэлбэрилжэ ябаһан—нүх. Цыденжапов болбол Сельсоведэй депутадуудта достойно кандидат мүн»—гэжэ мэдүүлбэ.

Үшөө, Сельсоведэй депутадуудта кандидадууд болгогдон, партиин членэй кандидат, энэ колхозой член, 1904 ондо түрэһэн ба энэ үедэ сельсоведэй түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүх. Шарапов Дондоб, ОТФ-эйн бригадир, 1896 ондо түрэһэн нүх. Доктоев Шойжил ба 1911 ондо түрэһэн, колхозник Доржи Нимаевич Доктоев гэгшэд дэбжүүлэгдэһэн байна.

Колхозой колхознигуудай суглаан болбол дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые баллотировалагдаха зүбшөөлнүүдээ үгэхыень гуйха гэжэ тогтообо.

Һаяхан аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин №5 окружной комисси болбол Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай, ноябриин 12-то болоһон суглаан дээрэ дэбжүүлэгдэһэн, энэ колхозой һаалишадай бригадир, 21-тэй комсомолка нүх. Бутцу Раднаевна Лайдаповае депутадуудта кандидат болгон регистрацилһан байна.

Окружной комиссиин түрүүлэгшые оролгошо, колхозойнь парторганизациин секретарь нүх. Сахияев хадаа нүх. Лайдаповае депутадуудта кандидат болгон, өөһэдынгөө округто регистрацилха зуураа иигэжэ хэлэбэ: «Лайдапова хадаа эрхим һаалиша. Иимэ хүнүүдэй хүдэлмэриин ашаар, манай колхоз малажалаараа тон ехэ амжалта туйлаһан байна».

Депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн, Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хүнүүд хадаа ажалшадай захяае үнэн сэхээр дүүргэхэ байһандань ямар һэжэг байхаб.

Б. А.

АГИТАЦИОННО-МАССОВА ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙНААР ЯБУУЛАЕ

Нютагууддахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилһээр удаахан болоо. Түрүү агитаторнууд нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Зүгөөр, Закаминай аймагай, Утаата-Далахайн сомондо һунгалтын бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон мууса ябана. Тус сомоной «Улаан-Далахай» колхоздо 15 агитаторнууд бии аад, агитационно-массова хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй байна.

Һунгалтын тухай Положениие һунгагшадта танилсуулһан болбошье, тэдэниие уласхоорондын байдалтай танилсуулхые оролдоогүй байна.

Мүнөө үедэ улаан булангууд, клубууд хадаа тон ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой байна, гэбэшье, энэ колхоздо ходо хаалгатай байдаг.

Улаан булан ба клубайгаа хүдэлмэриие энэ дары һайжаруулха уялгатайень, эдэнэй хүдэлмэриин түлөө харюусаха байһынь сомсоведэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ һануулагдаха байна.

Шоёнов

Зураг дээрэ: БМАССР-эй солото луговодууд (зүүн гарhаа)—Селенгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод нүх. Очиров луговодстводо стахановска хүдэлөөнэй инициатор нүх. В. А. Герасимов.

(Михайловай фото).

Республиканска соревнованида оролсобобди

(ИВОЛГЫН МТС-ын ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД ба СЛУЖАЩИНАРАЙ БЭШЭГ)

Бидэ, Иволгын МТС-ын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба служащинар болбол Хонхолойн МТС-ын коллективэй хандалгые зүбшэн хэлсээд, тэдэнэй инициативыень халуунаар дэмжэжэ, республиканска соревнованида оролсобобди.

Тракторна паркые ба хүдөөажахын машинануудые отличноор ремонтолго хадаа сталинска үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай гэжэ һайтар мэдэнэбди.

Иимэһээ, манай МТС-ын коллектив болбол социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ремонтно хүдэлмэрөө зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар, трактор ремонтолгын IV кварталай планиие 66,6 процент дүүргэөд байнабди. Токарь Юндунов Нимбу болбол олонстаночнигуудай жэшээгээр, хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилдэг болоо. Энэ хадаа ремонтологдоһон 10 тракторна токарна-арматурна хүдэлмэриинь гансаараа, амжалтатайгаар хангаа. Мүнөө, үдэрэйгөө үйлэдбэриин нормые дүүргэдэггүй ремонтнигууд манайда үгы—бүлтадаа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энээнэй результадта, манай МТС хадаа мүнөө республикын түрүү МТС-үүдэй нэгэнь боложо шадаа. Ремонтоор түрүү һуури эзэлжэ Востогдохи МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай Обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан Тугые абаабди.

Туйлаһан амжалтануудаа, саашанхи хүдэлмэринүүдээ улам бүри бэхижүүлжэ, выставкын түрүү опыдые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, ерэхэ жэлдэ тракторнуудай бүлтадаа рекордно бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилхын тула, бүри баян ургаса хуряаха бүхы услови хангахын тула эршэмтэйгээр ба эмхитэйгээр тэмсэхэбди гэжэ, ВКП(б)-эйн Обком ба республикынгаа правительствые найдуулнабди.

Энээнэй тула, дооро дурасагдаһан уялгануудые абанабди:

1. Тракторнуудай намар-үбэлэй ремонтые 1940 оной январиин ... хүртэр дүүргэхэ.

2. Бригадна-узловой метод... бүхыхэмжээгээрэнь бэелүүлж... хүдэлмэришэн бүридэ тусха... ажалые даалган үгэхэ.

3. Ремонтнигуудай квалификациие дээшэлүүлхын тула... техническэ һуралсалай кру... (нүх. Г. Баженов хүтэлбэрилэгшэ...тэйгөөр) эмхидхэжэ занятиие... 5 хоног соо 1 дахин хэхэ.

4. Ремонтно хүдэлмэриие пол... тическо-массова хэмжээнүүд... нуудтай зүбөөр зохилдуул... табижа нютагууддахи Соведүүд... һунгалтануудые эрхим бэлэди... тэйгээр угтаха.

5. 1940 оной, хүдөөажах... Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаа... хүндэтэ эрхын түлөө тэмэсэ... үргэнөөр эмхидхэн, соцсорев... ваниингаа ябасые регуляр... шалгажа байха.

6. Ремонтнигуудай дунда ку... турно-массова хүдэлмэринүү... үргэнөөр ябуулха. Улаан бу... гаа газедүүдээр, журналну... ба шухала литературануу... хүсэд хангаха. Забһарлал... үедэ шангa уншалга хэхэ. Бү... кружогуудай хүдэлмэриие б... һайжаруулжа, ремонтнигуудай ... МТС-ын бүхы хүдэлмэрилэгшэ... художественно вечерые ар... хоног соо нэгэ дахин за... үнгэргэхэ.

Нүхэдүүд! ... хүдэлмэришэд, ... ба служащинар... соревнованида ... жо, МТС-үүдээ ... болгохын түлөө ... тэмэсэе!

Иволгын МТС-ын коллек... вэй үйлэдбэриин совещ... ниин даалгабарнар:

ВЕ... ОШНИК... МОШОН... ЧУД... ЮНДУН...

Иволга, ноябрь 24.

ТЕМПЫЕНЬ ХУРДАДХАХА

Тарбагатай, ноябриин 23. (Телефоноор абтаба). Манай МТС болбол трактор ба прицепной зэбсэгүүдые ремонтолгоор ехэ гээгдэнэ. Энэ жэлдэ хамта 98 тракторнуудые ремонтолхо аад, мүнөө ороймо 2 тракторые ремонтлоод байнабди.

Иимэ байдалые саашань үргэлжэлүүлжэ ябабашье болохогүй. Тракторнуудаа һайн шанартайгаар саг соонь ремонтолхын тула бүхы хүсөө эмхидхэхэ уялгатайбди. Энэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай, Хонхолойн МТС-ын коллективэй хандалгые манай МТС-ын ремонтнигууд баяртайгаар угта... Соцсоревнованиин туг доро хү... мэрилжэ, ремонтолгынгоо тем... хурдадхахын түлөө, выстав... хабаадаха эрхэ туйлахын ту... манай МТС-ын трактористну... комбайнернууд, механигууд, б... ремонтнигуудай большевистск... тэмэсэхэ байһань лабтай.

Дмитриев — Тарбагат... МТС-ын директор.

Малые метизацилга—гүрэнэй шухала хэрэг

Малнуудые метизацилга, колхозно доходые дээшэлүүлгэдэ, колхознигуудай культурна ба шанга шадалтай байдалые улам һайжаруулгада угаа ехэ удхашанартай. Тиимэдэ, республикын олон колхозууд, фермэнүүд, малажалай түрүү хүнүүд хадаа малайгаа үүлтэрые һайжаруулха хэрэгтэ нилээд һайн показательнуудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Хэриин аймагай, Советскэ сельсоведэй, «Зургаанай Зам» колхозой хониной ферма (энээниие даагша нүх. Ч. Намсараев) хадаа 1939 ондо планһаа үлүүлэн 2,76 центнер эрхим шанартай нооһо гүрэндэ тушаагаа. Колхоздоо хамта 26141 түхэриг мүнгэн доход оруулаа. Тус колхоз хадаа эрхим шанартай нооһые болзор соонь, планаа үлүүлэн тушааһанайгаа түлөө худаадаһан нооһонойгоо сэнгээр (26141 түхэригөөр) шагнагдаһан байна.

Мүн сомоной, «Заветы Ильича» колхозой ОТФ болбол хонидой оловхи хубиинь үүлтэрые һайжаруулаа. Энэ колхоз 1939 ... метис хонин бүриһөө д... жэшээгээр 2,5 килограммһаа ү... нооһо хайшалба.

Гэбэшье, Хэриин аймагай ... рим колхозуудта малай үүлтэ... илангаяа хонидой үүлтэрые һа... руулга хангалтагүй байна. Д... Курбиин сельсоведэй, «Коминте... Дээдэ-Худанай сельсоведэй, «У... ник» (түрүүлэгшэнь Радионо...) бусад колхозууд хонидые мет... цилгада анхаралаа огто таби... гүй. Тиимэһээ, нооһо тушааха... рэнэй план мүнөө хү... дүүргэгдээгүй байна.

Б. ...

МОСКОВСКО ПЛАНЕТАРИИН 10 ЖЭЛ

(1929—25. XI—1939)

«Мүшэд гээшэ юм? Һара хадаа хайламал халуун гү, али хүрэһэн хүйтэн гү? Газар дээрэ ажабайдал хэдыдэ бии болоһон юм? Хойто зүгтэ дулаан байжа болохо гү, хэрбээ болохо һаа, юундэ? Тодо харюу үгыт. Харюу ехэтэ хүлеэнэб. Омско область. Кувшинка поселок, колхозница Таисия Гладкова».

Иимэнүүд хэдэн арбаад, зуугаад бэшэгүүд хадаа «Планетарий» гэһэн гаршагтай, бүмбэгэр түхэреэн оройтой гэртэ ерэдэг байна.

Советскэ Союзай зүг бүриһөө бэшэгүүд ороно. Һурагшад хадаа астрономическа кружок эмхидхэһэн тухайгаа мэдээсэжэ, телескоп худалдажа абахадань туһалхые гуйна. Колхознигууд хадаа юрэбэшын астрономическа үзэгдэл хараһан тухайгаа мэдээсэжэ, астрономи тушаа литература эльгээхые гуйнад.

Эдэ бэшэгүүд—манай орной ажалшадай гайхамшаг культурна ургалтын тодо показатель мүн. Бүри һаяхав, хэдэн миллион хүн зон болбол тэнгэри, оломиллиард одо мүшэн, планедүүд, нара, һарые «бүгэдые илагша бурханай» байдаг газар гээшэ гэжэ һанажа байһан юм. Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революци хадаа, хүниие хүнэй эксплоатацилга дээрэ үндэһэлэһэн строие үгыхэжэ, шажанай нүлөөлэлгые үндэһөөрэнь бутасохиһон байна. Өөрынгөө асуудалнуудай харюуе ажалшад хадаа бурханай ном сооһоо бэшэ, попонуудһаа бэшэ, харин түрүү наукаһаа эрэнэ.

Московско планетари—нэгэдэхи сталинска табанжэлэй гайхамшагуудай үрэнь—хүнэй оюун сэдьхилдэхи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмэсэхэ хүсэтэ зэбсэг мүн.

Планетари хадаа тэрээн соо табигдаһан «планетери» гэжэ аппарадай нэрээр нэрэлэгдэнхэй. Планетари—энэ хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй алишье талаһаань, тэнгэриие бүхы одо мүшэдтэйнь экран дээрэ харуулажа шадаха тон ониһон машина. Моторойнь хурсаухаанай ба ониһон система болбол һара ба наранай, газар ба одо мүшэнэй ябадалые хүсэд харуулаха аргые олгоно.

Московско Планетариин 10 жэл соо байха үедэ, тэрээнэй хүдэлмэрилэгшэд 16,5 мянган лекцинүүдые уншаа. Тэдэнэй удхашанар тухай гансал темынь нэрэнүүдээр мэдэжэ болоно: «Планедүүд дээрэ амидарал бии гү», «Дэлхэйн эхин гэжэ байһан юумэ гү, тэрэнэй эсэс гэжэ ерэхэ юумэ гү», «Шажанай тэнгэри ба наукын тэнгэри», «Газарай үнгэрһэн байдал, мүнөө байгаа ба ерээдүйн байдал», «Астрономи ба социалистическэ байгуулалта» гэхэ мэтэ.

Эндэ 700.000 московско һурагшад географи ба астрономёор практическа занятинуудые үнгэргэбэ.

Агаарай гражданска флодой штурманууд ба пилодуудай курснууд, планетари соо болодог. Тэдэнэр болбол ябажа үзэгдөөгүй трассануудаар ниидэлгэдэ шухала ориентировконуудай нэгэн болохо—тэнгэриин одо мүшэдые сагай уларилай ямаршье байгаа һаа, һүни үдэршье шудалан үзэхэ аргатай байна.

Өөрынгөө ехэ популяризаторска хүдэлмэридэ Планетари болбол олон янзын формануудые хэрэглэнэ. Эндэ лекциин болодог залшье, наукын агууехэ хүнүүдэй ажаябадалые харуулһан пьесүүдые табидаг театршье, һара дээрэ хадые, наран дээрэ алдэб зүйлнүүдые хараха арга олгодог хүсэтэ телескоптой обсерваторишье бии, парканууд ба бульварнууд дээрэ астрономическа пунктнуудшье бии.

Аяар холын үбэлжэлгэһөө ерэһэн полярнигые, үзбекскэ хлопкоробые, донбасска шахтерые, дальневосточно пограничнигые, Московско һурагшыеньшье, украинска һаалишыешье Планетари соо хаража болоно. Москва ерэһэн хүн бүхэн хадаа СССР-эй ганса байһан, энэ Планетарида орохые өөрынгөө уялгада тооложо. Нэгэ жэлэй торшо соо Планетарида миллион шахуу хүн ороно, тиихэдэ, римскэ Планетарида жэл соо 25 мянгаһаа олон бэшэ хүн ородог байна.

Планетариин нүүлэл хүдэлмэринь илангаяа ехэ удхашанартай. Байгаалиин законуудай марксистско-ленинскэ зүб ойлгомжые массада абаашан үгэдэг, Планетариин лекторнуудые Донбасста, Украинада, Алтайда, Туркменидэ ба манай үргэн ехэ орной бусад булан тохойнуудташье олохо байхат.

Өөрынгөө эмхидэн тогтоһон сагһаа хойшо, Планетари болбол хэдэн олон шэнэ приборнууд ба аппарадуудаар баян болоо. Советскэ изобретательнууд хадаа техническэ талаар. Московско Планетариие дэлхэйн планетаринуудай дунда нэгэдэхи һуурида гаргаба. Планетариие зохеогшо немецкэ профессор Бауэрсфельд болбол аппарадаар харуулагдадаг, тэнгэриин үзэгдэлые хүдэлгэхэ аргагүй гэжэ тоолоһон байна. Гансал Московско Планетариин «тэнгэридэ» одо мүшэд ялалзадаг ба «унадаг», полярна туяан гэрэлтэдэг, һара ба наранай хиртэлгэнүүд болодог байна.

Хилын саана иимэ аппарадууд үгы. Хилын саанахи планетаринуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол иимэ аппарадай түлөө бидэндэ хандана.

СССР соо орой ганса Московско Планетари бии. Гэбэшье, хэдэн томо городуудта (Ленинград, Воронеж, Одесса, Алма-Ата) нютагай планетаринуудай барилга проектлэгдэжэ байна. Нүүдэл планетаринуудые конструировалаха хүдэлмэри Московско Планетарида хэгдэжэ байна. Иимэ планетаринуудаар һургуулинууд ба клубууд зэбсэглэгдэхэ к.м. Манай эндэ иимэ байхадань, стокгольмско планетари хадаа гарзатай дээрэһээнь тоорогоор худалдагдажа, венскэ ба парижска планетаринууд эбэ шалтагаанаар хаагдажа байна. Англида оройдоо нэгэшье планетари үгы.

«Московско планетари—хүнэй оюун мэдэрэлые хуушан бузар үлэгдэлнүүдһээ сэбэрлэдэг, советскэ культурын гайхамшаг амжалта мүн»—гэжэ Планетарида оршодой нэгэн бэшэһэн байна. Энэ һанамжаал хадаа планетариин удхашанарые хүнһээшье үлүүгөөр характеризовалана.

Е. Гиндин—
Московско Планетариин директор.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийной жизни—7-55—2 зв., сельхозотдел—7-55, отдел кадров—5-07.

Типография НКМП БМАССР

Бурглавлит № 2333